

ХРОНИКА НА ЕДНА ПРЕДИЗВЕСТЕНА СМЪРТ

Вече толкова години търсим отговор на въпроса защо русенци бяха подложени на този страшен екологичен геноцид. Вече толкова години се опитваме да разберем кои са конкретните виновници, превърнали един двестихиляден град в заложник на брега на Дунава. Вече толкова години проявите ни бели дробове питат как стана така, че в Русе все повече преждевременно описват дърветата, все повече се пълнят болничните стаи с трудно дишащи хора, все още се раждат изроди вместо деца. Казват, че всеки русенец носи в зародиш ракови клетки. . .

Някога месиански гласове ни уверяваха, че хлор няма, че русенските граждани са много разглезени, чувствителни, консервативни. Непогрешимите, незаменимите, сплотените около политическата целесъобразност, дисциплинирано мълчаха, макар и да виждаха, че най-европейският град в България загива.

А за тази черна хроника на една предизвестена смърт партийни и държавни управници са знаели още тогава, преди осем години. Днес ви предлагаме една безвъзвратно закъсняла сензация — документ, държан в тайните архиви от 1982 г., който огласяваме за първи път, и данни от едно „Проучване на здравното състояние на населението в град Русе във връзка със замърсяването на атмосферния въздух от Гюргево“, крито в папките от 1988 г.

В следващите броеве на „Русе днес“ очаквайте нови разсекретени факти за екологичната трагедия на нашия град.

„Русе днес“

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО! СТРОГО СЕКРЕТНО! С ОСОБЕНА ВАЖНОСТ!

1. Капиталните вложения на строящите се химически комбинати в гр. Гюргево ще възлизат на 18 милиарда лева или 1 милиард и 700 милиона лева. Известна част от него е вече пусната. Сега работят 1900 работници, до края на годината ще станат 3000, а при окончателното завършване — 12 000 работници. Собствена ТЕЦ със 150 мегавата и пара 500 т/ч.

Химкомбинатът ще произвежда:

а) хлор и голяма гама хлоропроизводи;

б) фармацевтични продукти на база витамин „С“, от който ще произвеждат 2000 т. Суловината за витамин „С“ е царевича;

в) титанов двуокис — I етап — 1500 т/г. и II етап — 15 000 т/г.;

г) химически добавки за каучуковата промишленост;

д) багрила, пигменти и по-

лупродукти за тях, ТВВ, оптически избелители около 350 асортимента. Капиталните вложения само по този пункт „д“ до 1986 г. ще възлизат на 5 милиарда лева или 470 милиона лева. По мое мнение с това те решават комплексно въпросите на малотонажната химия.

В хлорната част са монтирани 300 бр. диафрагмени апарати, от които работят 200 бр.

Ще произвеждат: сода каустик — 20 000 т/г. хлор — 16 000 т/г.

разтворители тетрахлор хлорна киселина.

На въпроса: „Няма ли да отива хлор в Русе!“ — директорът е отговорил, че по соката на вятъра била по течението на Дунава. На края признал, като казал: „Е, разбира се, българите ще полуват по въздуха хлор безвъзмездно.“

Проучване на здравното състояние на населението в гр. Русе във връзка със замърсяването на атмосферния въздух от Гюргево

ЗАБОЛЯЕМОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ГР. РУСЕ ОТ БОЛЕСТИ НА ДИХАТЕЛНАТА СИСТЕМА В ПЕРИОДИТЕ ПРЕДИ И СЛЕД ПУСКАНЕТО В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА КОМБИНАТА В ГЮРГЕВО (НА 1000 ДУШИ)

Преди експлоатацията	След пускането в експлоатация
1977 г. — 421,8	1981 г. — 720,8
1978 г. — 406,9	1982 г. — 708,1
1979 г. — 381,3	1983 г. — 771,9
1980 г. — 419,0	1984 г. — 663,0
	1985 г. — 725,9
	1986 г. — 756,4
Средно: 407,3	724,4 (р 0,01)

ВРОДЕНИ АНОМАЛИИ, МЪРТВОРАЖДЕНИЯ И НЕДОНОСЕНОСТ, И НОВОРОДЕНИТЕ ДЕЦА В ГР. РУСЕ ПРЕЗ ПЕРИОДИТЕ ПРЕДИ И СЛЕД ПУСКАНЕТО В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА КОМБИНАТА В ГЮРГЕВО

	1977—1981 г.	1982—1986 г.	Нарастване %
Вродени аномалии (на 1000 живородени деца)	27,5	39,7	144,4
Перинатална смъртност от вродени аномалии (на 1000 доносни живород.)	0,63	0,98	155,5
Мъртвораждания (на 1000 родени деца)	7,7	9,5	123,4
Мъртвораждания у раждащи, постъпили без сърцебиене на плода (% от недоносени деца)	54,5%	66,7%	122,4
Недоносени живородени с тегло 1500—1000 г (% от недоносени деца)	10,9%	12,4%	113,8
Недоносени мъртвородени (% от мъртвородените)	42,4%	55,1%	129,9
Статистическа достоверност:	-р 0,05	-р 0,01	-р 0,001

Из проучването, изготвено от ст. н. с. I ст. д-р К. Басмаджиева, д. м. н., ст. н. с. II ст. д-р С. Табакова, к. м. н. (Институт по хигиена и професионални заболявания, Медицинска академия, София), със съдействието на: ст. н. с. II ст. д-р Т. Чолакова — зам.-директор на НИСМ с ГИИЦ, д-р Е. Назъров — главен лекар на Окръжна болница — Русе, д-р М. Николова — главен лекар на пневмофтизиатричен диспансер — Русе, д-р Л. Делиганев — главен специалист при УНЗСГ — Русе, ст. н. с. II ст. И. Каппазанов, НИХПЗ — София.